

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

14. jaanuar 2015*

Kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmine pärast lahendi tühistamist — Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) — Teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud piirangud — Määrus (EÜ) nr 881/2002 — Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni organi koostatud loetellu kantud isiku rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamine — Selle isiku nime kandmine määruse (EÜ) nr 881/2002 I lisasse — Tühistamishagi — Vastuvõetavus — Hagi esitamise tähtaeg — Ületamine — Vabandatav eksimus — Põhiõigused — Kaitseõigused — Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele — Õigus omandi kaitsele — Õigus era- ja perekonnaelu austamisele

Kohtuasjas T-127/09 RENV,

Abdulbasit Abdulrahim, elukoht London (Ühendkuningriik), esindajad: P. Moser, QC, *barrister* E. Grieves, *solicitor* H. Miller ja *solicitor* R. Graham,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: E. Finnegan ja G. Étienne,

ja

Euroopa Komisjon, esindajad: E. Paasivirta ja G. Valero Jordana, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostjad,

mille ese oli esialgu esiteks nõue osaliselt tühistada nõukogu 27. mai 2002. aasta määrus (EÜ) nr 881/2002, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 467/2001, millega keelustatakse teatavate kaupade ja teenuste eksport Afganistani, laiendatakse Afganistani rühmitusega Taliban seotud lennukeldu ning rahaliste vahendite ja muude finantsallikate külmutamist (ELT L 139, lk 9), muudetud komisjoni 22. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1330/2008, millega 103. korda muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 881/2002 (ELT L 345, lk 60), või nõue tühistada viimati nimetatud määrus osas, milles see puudutab hagejat, ja teiseks nõue hüvitada nimetatud õigusaktidega väidetavalt tekitatud kahju,

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees S. Papasavvas, kohtunikud N. J. Forwood (ettekandja) ja E. Bieliūnas,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. veebruari 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust ja menetlus enne kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmist

- 1 Hageja Abdulbasit Abdulrahimi nimi lisati 21. oktoobril 2008 loetellu, mille Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu 15. oktoobri 1999. aasta resolutsiooniga 1267 (1999) asutatud sanktsioonide komitee on koostanud olukorra kohta Afganistanis (edaspidi vastavalt „sanktsioonide komitee loetelu” ja „sanktsioonide komitee”). Seda seika kajastati sanktsioonide komitee 23. oktoobri 2008. aasta pressiteates SC/9481.
- 2 Komisjoni 22. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1330/2008, millega 103. korda muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 881/2002, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud (ELT L 345, lk 60), kanti A. Abdulrahimi nimi nende isikute ja üksuste loetellu, kelle rahalised vahendid ja muud majandusressursid külmutatakse vastavalt nõukogu 27. mai 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 881/2002, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 467/2001, millega keelustatakse teatavate kaupade ja teenuste eksport Afganistani, laiendatakse Afganistani rühmitusega Taliban seotud lennukeeldu ning rahaliste vahendite ja muude finantsallikate külmutamist (ELT L 139, lk 9) (edaspidi „vaidlusalune loetelu”).
- 3 Määruse nr 1330/2008 lisa punktis 1 on seda kannet põhjendatud järgmiselt:
„[...] Muu teave: a) [...]; (b) osaleb rahaliste vahendite kogumises Liibüa islamistlikule võitlusrühmale [Libyan Islamic Fighting Group]; (c) oli juhtivatel kohtadel Ühendkuningriigis asuvas Liibüa islamistlikus võitlusrühmas; (d) seotud Sanabel Relief Agency direktorite Ghuma Abd'rabbah'i, Taher Nasufi ja Abdulbaqi Mohammed Khaled'i ning Ühendkuningriigis asuva Liibüa islamistliku võitlusrühma liikmetega, sealhulgas Ismail Kamoka'ga, Ühendkuningriigis asuva Liibüa islamistliku võitlusrühma juhtiva liikmega, kes mõisteti Ühendkuningriigis 2007. aasta juunis süüdi terrorismi rahastamises ja kannab selle eest karistust.”
- 4 Määruse nr 1330/2008 põhjenduses 5 on märgitud, et „[k]una ÜRO [sanktsioonide komitee] loetelu ei sisalda füüsiliste isikute kehtivaid aadresse, tuleks Euroopa Liidu Teatajas avaldada teatis, et asjaomased isikud saaksid komisjoniga ühendust võtta ja komisjon saaks seejärel asjaomastele füüsilistele isikutele edastada põhjendused, millel käesolev määrus põhineb, andes neile võimaluse teha märkusi esitatud põhjenduste kohta ning komisjon saaks märkusi ja võimalikku lisateavet arvestades käesoleva määruse läbi vaadata”. Kõnealune teatis avaldati 30. detsembri 2008. aasta Euroopa Liidu Teatajas (C 330, lk 106).
- 5 Hagiavaldusega, mille allkirjastatud originaal saabus Üldkohtu kantseleisse 15. aprillil 2009, esitas A. Abdulrahim Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vastu hagi, mille ese oli sisuliselt esiteks nõue tühistada teda puudutavas osas määrus nr 881/2002 (muudetud määrusega nr 1330/2008) või viimati nimetatud määrus, ning teiseks nõue hüvitada nende aktidega väidetavalt tekitatud kahju. Hagiavaldus registreeriti numbri T-127/09 all.

- 6 Olles talle teatavaks tehtud hagiavaldusest teada saanud A. Abdulrahimi aadressi, edastas komisjon talle 3. juuli 2009. aasta kirjas tema vaidlusalusesse loetellu kandmise põhjendused. Selle kirja lisa „loetellu kandmise põhjendused” (edaspidi „põhjenduste ülevaade” on sõnastatud järgmiselt:

„Abdulbasit Abdulrahim [...] kanti 21. oktoobril 2008 [sanktsioonide komitee] loetellu [Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni julgeolekunõukogu] resolutsiooni 1822 (2008) lõigete 1 ja 2 alusel kui Liibüa islamistliku võitlusrühmaga (Libyan Islamic Fighting Group (LIFG)) seotud isik, kes on osalenud selle üksuse tegude või tegevuse rahastamises, kavandamises, hõlbustamises, ettevalmistamises või täideviimises koos sellega, selle nime all, selle huvides või selle toetuseks.

Lisateave Liibüa islamistlik võitlusrühm (Libyan Islamic Fighting Group (LIFG [...])) on 1990. aastal moodustatud islamistlik äärmusrühmitus. Liibüa islamistliku võitlusrühma algne eesmärk oli asendada kolonel Gaddafi režiim range islamiriigiga. 1990-ndatel aastatel viis Liibüa islamistlik võitlusrühm Liibüas läbi mitu operatsiooni, sealhulgas kolonel Gaddafi atentaadikatse 1996. aastal. Liibüa valitsuse aktsiooni tõttu, mille tulemusel teatav hulk Liibüa islamistliku võitlusrühma liikmeid tapeti või arreteeriti, lahkusid paljud selle rühma liikmed Liibüast. 3. novembril 2007 ühines Liibüa islamistlik võitlusrühm ametlikult Al-Qaidaga. Ühinemisest kuulutati Al-Qaidaga seotud džihadistliku veebisaidi (meediakontsern Al-Saheb) kaudu. Ühinemist kajastati kahes videoklipis: esimeses teatas sellest Al-Qaida asekomandör Ayman Al-Zawahiri, teises Abu Laith Al Libi, kes oli tollal Liibüa islamistliku võitlusrühma tähtis liige ja silmapaistev Mujahideeni juht ning Al-Qaida jaoks väljaõppe läbiviija Afganistanis, kes tapeti USA õhurünnakus jaanuaris 2008. Liibüa islamistlik võitlusrühm on osa Al-Qaida liikumisest, mis jätkuvalt ohustab rahu ja turvalisust kogu maailmas. Seetõttu lisas ÜRO 6. oktoobril 2001 Liibüa islamistliku võitlusrühma Al-Qaidaga seotud üksuste koondloetellu. Liibüa islamistlik võitlusrühm on Ühendkuningriigis Terrorism Act 2000 alusel alates 14. oktoobrist 2005 keelustatud kui terroristlik organisatsioon. Kuna [A. Abdulrahim] kuulub teadlikult üksusse, mis on seotud Al-Qaida ja selle terroristliku tegevusega, siis on tema puhul täidetud [sanktsioonide komitee] poolt loetellu kandmise tingimused. Ühendkuningriigi käsutuses olevate andmete kohaselt peetakse Abdulbasit Abdulrahimi islamiäärmuslaseks, kes tegeleb terrorismiga seotud tegevusega. Ta on varem olnud juhtivatel kohtadel Liibüa islamistlikus võitlusrühmas ning ta on endiselt tihedates suhetes Ühendkuningriigis asuvas Liibüa islamistlikus võitlusrühmas juhtivatel kohtadel olevate vastutavate isikutega. Ta on lähedalt seotud ühega abiorganisatsiooni Sanabel direktoritest – see on Liibüa heategevusorganisatsioon, mille ÜRO on määratlenud Liibüa islamistliku võitlusrühma rahastajana [...]. Samuti on ta lähedalt seotud Ghuma Abd'rabbahi, Tahir Nassufi ja Abdulbaqi Mohammed Khalediga, kes kõik on ÜRO poolt määratlemisel [...]. A. Abdulrahimi lähiringkonda kuulub Ismail Kamoka, kes on Ühendkuningriigis asuva Liibüa islamistliku võitlusrühma üks juhtidest. 11. juunil 2007 tunnistas I. Kamoka end Ühendkuningriigis süüdi vastusena süüdistusele teos „kokkuleppe sõlmimine või lepingu täitmisele kaasaaitamine eesmärgiga anda varad Terrorism Act 2000 § 17 rikkudes teise isiku käsutusse”. Süütegu seisnes selles, et I. Kamoka koos kahe teise isikuga „sõlmis 3. oktoobril 2005 või enne seda lepingu või osales lepingu täitmises, mille alusel tuli anda ja anti vara teiste isikute käsutusse, teades või omades mõistlikku alust arvata, et seda vara kasutatakse või võidakse kasutada terrorismi jaoks”. I. Kamokale määrati kolme aasta ja üheksa kuu pikkune valglakaritus. [...].”

- 7 Komisjoni edastatud loetellu kandmise põhjused vastavad „põhjuste ülevaatele”, mis on lisatud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi välisministri ja Rahvaste Ühenduse asjade ministri (UK Foreign and Commonwealth Office, edaspidi „FCO”) poolt A. Abdulrahimile 5. novembril 2008 ja 23. veebruaril 2009 saadetud kirjadele. Need vastavad ka „põhjenduste ülevaatele”, mis eelnes A. Abdulrahimi kandmisele sanktsioonide komitee loetellu, mis avaldati 9. märtsil 2009.
- 8 Komisjon esitas Üldkohtu kantseleisse 30. juunil 2009 saabunud eraldi menetlusdokumendiga Üldkohtu kodukorra artikli 114 alusel vastuvõetamata vastuväite.
- 9 A. Abdulrahim vastas komisjoni 3. juuli 2009. aasta kirjale oma advokaatide 19. augusti 2009. aasta kirjaga, mille juurde kuulus hulk lisasid, mille eesmärk oli komisjoni väited ümber lükata.

- 10 Üldkohtu (seitsmes koda) 17. detsembri 2009. aasta määrusega liideti vastuvõetamatuse vastuväide sisulise menetlusega ja kohtukulude küsimus jäeti edaspidiseks lahendamiseks.
- 11 Üldkohtu seitsmenda koja esimehe 26. oktoobri 2009. aasta määrusega otsustati võimaldada A. Abdulrahimile tasuta õigusabi ja määrati J. Jones ja M. Arani teda esindama. Nimetatud 26. oktoobri 2009. aasta määrust muudeti Üldkohtu seitsmenda koja esimehe 14. aprilli 2010. aasta määrusega, nähes ette, et J. Jones ja M. Arani on advokaadid, kes on määratud A. Abdulrahimi abistama. Selle uue määruse punkti 2 kohaselt määrati H. Miller ja E. Grieves A. Abdulrahimi esindavateks advokaatideks alates 11. märtsist 2010.
- 12 Üldkohtu seitsmenda koja esimees keeldus 3. märtsi 2010. aasta otsusega kandmast toimikusse nõukogu „täiendavat kostja vastust”, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 5. veebruaril 2010. Nõukogu vaidlustas selle otsuse 16. märtsil 2010.
- 13 Kuna Üldkohtu uuest tööaastast alates muudeti kodade koosseisu ja ettekandja-kohtunik määrati teise kotta, siis määrati ka käesolev kohtuasi teisele kojale.
- 14 Sanktsioonide komitee otsustas 22. detsembril 2010 A. Abdulrahimi oma loetelust kustutada.
- 15 A. Abdulrahimi advokaadid kirjutasid 6. jaanuaril 2011 komisjonile, paludes kustutada tema nime vaidlusalusest loetelust.
- 16 Komisjoni 18. jaanuari 2011. aasta määrusega (EL) nr 36/2011, millega 143. korda muudetakse määrust nr 881/2002 (ELT L 14, lk 11), kustutati A. Abdulrahimi nimi vaidlusalusest loetelust.
- 17 A. Abdulrahim esitas 9. märtsil 2011 Üldkohtu kantseleisse saabunud menetlusdokumendiga täiendava taotluse tasuta õigusabi saamiseks kodukorra artikli 94 alusel, et menetlust jätkata. Üldkohtu teise koja esimees rahuldab selle taotluse 10. juuni 2011. aasta määrusega osaliselt.
- 18 Komisjon edastas 27. juuli 2011. aasta kirjaga Üldkohtule määruse nr 36/2011 ärakirja.
- 19 Üldkohtu kantselei 17. novembri 2011. aasta kirjaga paluti pooltel esitada kirjalikult oma seisukoht selle kohta, missugused järeldused tuleb määruse nr 36/2011 vastuvõtmisest teha, eelkõige hagi eseme osas. Pooled täitsid need nõuded selleks antud tähtaja jooksul.
- 20 Üldkohus (teine koda) otsustas 28. veebruari 2012. aasta määrusega (edaspidi „hagi eseme äralangemise määrus”), et tühistamishagi ese on ära langenud, ilma et eelnevalt oleks vaja lahendada selle vastuvõetavuse küsimust. Hüvitisenõude jättis Üldkohus aga ilmselge põhjendamata tõttu rahuldamata. Ühtlasi jättis Üldkohus ühelt poolt tühistamishagiga seotud kohtukulud poolte endi kanda, ja teiselt poolt mõistis kõik hüvitisenõudega seotud kohtukulud välja A. Abdulrahimilt.
- 21 A. Abdulrahim esitas hagi eseme äralangemise määruse peale apellatsioonkaebuse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 13. mail 2012.
- 22 Euroopa Kohus tühistas 28. mai 2013. aasta kohtuotsusega Abdulrahim vs. nõukogu ja komisjon (C-239/12 P, edaspidi „kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmise otsus”) hagi eseme äralangemise määruse osas, milles selles leiti, et tühistamishagi ese on ära langenud, ja saatis kohtuasja tagasi Üldkohtusse A. Abdulrahimi tühistamishagi kohta uue otsuse tegemiseks, jättes kohtukulude kandmise edaspidi otsustamiseks. Euroopa Kohus leidis sisuliselt, et Üldkohus rikkus õigusnormi, asudes seisukohale, et A. Abdulrahimi põhjendatud huvi kadus pärast määruse nr 36/2011 vastuvõtmist.

Menetlus ja poolte nõuded pärast kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmist

- 23 Kohtuasi määrati lahendamiseks Üldkohtu teisele kojale. Kuna Üldkohtu uuest tööaastast alates muudeti kodade koosseisu ja ettekandja-kohtunik määrati kolmandasse kotta, siis määrati ka käesolev kohtuasi kolmandale kojale.
- 24 Vastavalt kodukorra artikli 119 lõikele 1 esitasid pooled kirjalikud märkused.
- 25 A. Abdulrahim palub 13. augustil 2013 Üldkohtu kantseleisse saabunud kirjalikes märkustes Üldkohtul:
- tühistada määrus nr 1330/2008 teda puudutavas osas;
 - mõista tema kasuks välja Üldkohtus nii enne kui ka pärast kohtuasja uueks arutamiseks saatmist kantud kohtukulud ja igal juhul Euroopa Kohtus kantud kohtukulud.
- 26 Nõukogu palub 30. septembril 2013 Üldkohtu kantseleisse saabunud kirjalikes märkustes Üldkohtul jätta hagi vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata ja mõista selle kohtuastme kohtukulud välja A. Abdulrahimilt.
- 27 Komisjon palub 27. septembril 2013 Üldkohtu kantseleisse saabunud kirjalikes märkustes Üldkohtul jätta hagi vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata ja mõista kohtukulud välja A. Abdulrahimilt.
- 28 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (kolmas koda) avada suulise menetluse ja palus kodukorra artikli 64 kohaste menetlust korraldavate meetmete raames kostjatel võimaluse korral esitada kogu konfidentsiaalne ja mittekonfidentsiaalne teave ja tõendid, mis nende institutsioonide valduses võib olla seoses sanktsioonide komitee põhjenduste ülevaates väidetud asjaoludega ja mida nad peavad asjakohaseks seoses kontrolliga, mida Üldkohus peab läbi viima Euroopa Kohtu 18. juuli 2013. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P: komisjon jt vs. Kadi, edaspidi „kohtuotsus Kadi II”) esitatud tingimustel ja piirides). Kostjad täitsid selle nõude selleks antud tähtaja jooksul.
- 29 Poolte kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 4. veebruari 2014. aasta kohtuistungil, mille lõpus suuline menetlus lõpetati ja kohus läks asjas nõu pidama.

Faktilised asjaolud

- 30 A. Abdulrahim selgitab, et ta on Liibüas sündinud Ühendkuningriigi kodanik ja et ta kanti Ühendkuningriigi taotlusel esmalt sanktsioonide komitee loetellu ja seejärel vaidlusalusesse loetellu terrorismi toetamises kahtlustatava isikuna. Esialgu põhjendati seda taotlust FCO 5. novembril 2008 dateeritud kirjas asjaoluga, et ta on Liibüa islamistliku võitlusrühma (edaspidi „LIFG”) liige, et see rühm on seotud Al-Qaidaga ja et ta vastab sanktsioonide komitee poolt määratlemise kriteeriumidele. Alates 4. novembrist 2009 aga tegutses FCO aktiivselt selle nimel, et tema nimi kustutataks sanktsioonide komitee loetelust.
- 31 A. Abdulrahim rõhutab lisaks, et tema suhtes ei ole Ühendkuningriigis ega mujal kunagi toimunud ühtegi uurimismenetlust seoses tema väidetava seotusega Al-Qaida võrgu või terrorismiga. Seetõttu ei ole tal kunagi olnud võimalust oma süüüst tõendada.

Õiguslik käsitlus

Käesoleva hagi ulatus pärast kohtuasja Euroopa Kohtust uueks arutamiseks tagasisaatmist

- 32 Nagu nõukogu on õigesti märkinud, ei esitatud hüvitisenõude ja selle nõudega seotud kohtukulude kohta Üldkohtu poolt hagi eseme äralangemise määruses tehtud otsuse peale apellatsioonkaebust ja seetõttu on see omandanud jõustunud kohtuotsuse seadusjõu. Niisiis on lahendada jäänud ainult tühistamishagi.

Hagi vastuvõetavus

- 33 Käesoleval juhul on selge, et EÜ artikli 230 viiendas lõigus ette nähtud kahekuuline hagi esitamise tähtaeg, mis poolte jaoks hakkas vastavalt kodukorra artikli 102 lõikele 1 kulgema alates ajast, mil oli möödunud neliteist päeva määruse nr 1330/2008 avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas ja mida vastavalt nimetatud kodukorra artikli 102 lõikele 2 pikendati seoses suurte vahemaadega kümne päeva võrra, lõppes 16. märtsil 2009.
- 34 Samuti on selge, et hagiavalduse allkirjastatud ärakiri koos lisadega saabus Üldkohtu kantseleisse faksi teel 16. märtsil 2009, et hagiavalduse tõestatud ärakirjad saabusid Üldkohtu kantseleisse 26. märtsil 2009, nagu ka üks eksemplar sellest, millel olev allkiri erineb faksi teel saabunud ärakirjal olevast allkirjast, ja et hagiavalduse allkirjastatud originaal saabus Üldkohtu kantseleisse alles 15. aprillil 2009 ehk pärast kodukorra artikli 43 lõikes 6 ette nähtud faksi saatmisele järgnenud kümnepäevase tähtaja möödumist.
- 35 Sellest järeldub, et hagi on esitatud pärast nendes sätetes ette nähtud tähtaja möödumist.
- 36 Hagi näib olevat esitatud pärast tähtaja möödumist ka juhul, kui selle asemel, et arvutada tähtaeg alates määruse nr 1330/2008 Euroopa Liidu Teatajas 23. detsembril 2008 avaldamisest, arvutada see alates huvitatud isikutele suunatud teate avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas 30. detsembril 2008 (vt eespool punkt 4), nagu Euroopa Kohus nägi ette 23. aprilli 2013. aasta kohtuotsuses Gbagbo jt vs. nõukogu (C-478/11 P–C-482/11 P, punktid 53–59).
- 37 Toimikus olevates materjalidest ja A. Abdulrahimi selgitusest, mis eelkõige sisalduvad Üldkohtu kantseleile 8. mail 2009 saadetud kirjas ja mida toetavad kirjale lisatud tõendavad dokumendid, ilmneb siiski, et A. Abdulrahimi advokaadid pöördusid Ühendkuningriigi ajaloolise postiettevõtjaga seotud postiteenuse osutaja (edaspidi „postiteenuse osutaja“) poole 16. märtsil 2009 kella 17 paiku, et edastada hagiavalduse allkirjastatud originaal ja selle tõestatud koopiad Üldkohtu kantseleisse Luxembourgis. Üldkohtu kantselei postiaadress on postiteenuse osutaja kasutatud ümbrikule märgitud korrektselt ja teenustasu 37,29 Suurbritannia naelsterlingit (GBP) on nõuetekohaselt tasutud.
- 38 A. Abdulrahimi advokaadid, kellele Üldkohtu kantseleist 25. märtsil 2009 telefoni teel teada anti, et postiteenuse osutajale üle antud dokumendid ei ole veel kohale jõudnud, saatsid Üldkohtu kantseleile samal päeval rahvusvahelise postiteenusepakkuja DHL kaudu hagiavalduse uued tõestatud ärakirjad. Ühtlasi saatsid nad Üldkohtu kantseleile eksemplari hagiavaldusest, mis kandis uut originaalallkirja, mis aga erines originaalil olevast. Need dokumendid saabusid Üldkohtu kantseleisse 26. märtsil 2009.
- 39 Hiljem on ilmnenu, et postiteenuse osutaja jättis asjassepuutuvad dokumendid arusaamatul põhjusel edastamata ning need tagastati A. Abdulrahimi advokaatidele ilma selgitusteta 14. aprillil 2009. Viimased pöördusid samal päeval uuesti DHL-i poole, kes järgmisel päeval edastas hagiavalduse allkirjastatud originaali Üldkohtu kantseleile.

- 40 Üldkohtu seitsmenda koja esimees leidis eespool viidatud 26. oktoobri 2009. aasta tasuta õigusabi võimaldamise määruses, et ei saa välistada, et nendest asjaoludest ja selgitusest ilmneb ettenägematute asjaolude või vääramatu jõu esinemine Euroopa Kohtu põhikirja artikli 45 tähenduses, või vabandatav eksimus, mis takistas A. Abdulrahimil esitada Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse allkirjastatud originaali kümne päeva jooksul pärast selle originaali saatmist faksiga, nagu on ette nähtud kodukorra artikli 43 lõikes 6.
- 41 Nõukogu ja komisjon väidavad siiski, et asjaolusid, millele A. Abdulrahim viitab, et saa pidada erandlikuks, ettenägematuks või vääramatust jõust tingituks Euroopa Kohtu kodukorra artikli 45 teise lõigu ja väljakujunenud kohtupraktika tähenduses.
- 42 Esiteks otsustas A. Abdulrahim kasutada postiteenust, mis on kohaletoiemtamise tähtaegade ja saadetise teekonna jälgimise poolest vähim usaldusväärne. A. Abdulrahimi advokaatide 8. mai 2009. aasta kirjale lisatud kviitungile on nimelt märgitud, et valitud teenus ei sisalda saadetise teekonna jälgimist. Postiteenuse osutaja veebisaidi kohaselt oli sellele teenusele vastav kohaletoiemtamise tähtaeg vähemalt neli päeva, samas kui sama äriühingu pakutavad kaks teist teenust sisaldasid saadetise teekonna jälgimist ja ühe- kuni kolmepäevaseid kohaletoiemtamise tähtaegu.
- 43 Teiseks ei kontrollinud A. Abdulrahim Üldkohtu kantseleist, kas hagiavalduse originaal oli enne tähtaja lõppemist kohale jõudnud. Ta reageeris alles pärast Üldkohtu kantseleilt telefonikõne saamist. Sel hetkel ehk üks päev enne tähtaja lõppemist oli juba liiga hilja hagiavalduse originaali postiteenuse osutajalt tagasivõtmiseks ja selle tähtaegselt Üldkohtusse saatmiseks.
- 44 Neil asjaoludel ei saa A. Abdulrahim komisjoni hinnangul tugineda postiteenuse häiretele või mittetoimimisele, väitmaks, et tema hagi esitamise õigus ei olnud lõppenud.
- 45 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 45 kohaldatav tavatute raskuste korral, mis ei sõltu isiku tahtest ja näivad vältimatud, kuigi on rakendatud kogu võimalikku hoolsust (Euroopa Kohtu 9. veebruari 1984. aasta otsus kohtuasjas 284/82: *Acciaierie e Ferriere Busseni vs. komisjon*, EKL 1984, lk 557, punkt 11; 26. novembri 1985. aasta otsus kohtuasjas 42/85: *Cockerill-Sambre vs. komisjon*, EKL 1985, lk 3749, punkt 10, Euroopa Kohtu 8. novembri 2007. aasta määrus kohtuasjas C-242/07 P: *Belgia vs. komisjon*, EKL 2007, lk I-9757, punktid 16 ja 17). Euroopa Kohus on hiljaaegu meelde tuletanud, et huvitatud isiku kohustus on tõendada ühelt poolt, et tavapäratute, ettenägematute ja temast sõltumatute asjaolude tõttu ei olnud tal võimalik järgida ETL artikli 263 kuuendas lõigus sätestatud hagi esitamise tähtaega, ning teiselt poolt, et tal ei olnud võimalik kaitsta end nende asjaolude tagajärgede eest, võttes tarvitusele asjakohased meetmed ülemäärast kahju kandmata (eespool viidatud kohtuotsus *Gbagbo jt vs. nõukogu*, punkt 72). Eeskätt tuleb huvitatud isikul tähelepanelikult järgida algatatud menetluse kulgu ning muu hulgas hoolsalt kinni pidada ette nähtud tähtaegadest (vt Euroopa Kohtu 22. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-426/10 P: *Bell & Ross vs. Siseturu Ühtlustamise Amet*, EKL 2011, lk I-8849, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 46 Käesoleval juhul ilmneb eespool punktides 37–39 esitatud asjaoludest ja toimikumaterjalidest, et A. Abdulrahimi advokaadid ilmutasid nõutavat hoolsust ning muu hulgas täitsid nad täpselt praktiliste juhiste pooltele punkti 7, mille kohaselt tuleb hagiavalduse allkirjastatud originaal „saata viivitamata pärast ära kirja [faksi teel] edastamist”. Hagiavalduse allkirjastatud originaal anti postiteenuse osutajale üle 16. märtsil 2009 ehk ära kirja faksi teel saatmisega samal päeval.
- 47 Üldkohus leiab lisaks, et nimetatud advokaadid said mõistlikult oodata, et allkirjastatud originaal jõuab Üldkohtu kantseleisse vähem kui kümnepäevase ajavahemiku jooksul, mis nende käsutuses selle jaoks alates 16. märtsist 2009 oli. Selle tegemiseks pöördusid nad usaldusväärseks peetava teenuseosutaja poole, kes on seotud Ühendkuningriigi ajaloolise postiettevõtjaga. Nimetatud postiteenuse osutaja märgib muu hulgas oma veebilehel, et üldjuhul tagab ta Luksemburgi saadetavate saadetiste

kohalejõudmise tavateenuse raames, mida kasutasid ka A. Abdulrahimi advokaadid, nelja- kuni kuuepäevase tähtaja jooksul, ehk tähtaja jooksul, mis on märksa lühem, kui nimetatud advokaatidel oli, ja mis jättis neile kindla ajavaru.

- 48 Komisjon ja nõukogu märgivad küll õigesti, et see postiteenuse osutaja pakub ka kahte teist, märksa kallimat rahvusvahelist postiteenust, mis üldjuhul tagavad niisuguse posti kohalejõudmise kahe kuni kolme päeva jooksul ja lisaks võimaldavad saadetise teekonda jälgida (*tracking*).
- 49 Ei saa aga nõuda, et hageja, ja eriti hageja, kes nii nagu käesoleval juhul saab tasuta õigusabi, valib postiettevõtja pakutavatest rahvusvahelistest postiteenustest kõige kallima, kui sama postiettevõtja pakutav odavam teenus tundub põhimõtteliselt samuti sobivat hagiavalduse allkirjastatud originaali saatmiseks Üldkohtu kantseleisse selleks ette nähtud tähtaja jooksul.
- 50 Mis puudutab asjaolu, et A. Abdulrahim ei võtnud Üldkohtu kantseleiga ühendust, veendumaks, et viimane on hagiavalduse allkirjastatud originaali kätte saanud, siis see asjaolu ei ole kohtupraktikat arvestades määrav, kuivõrd kohtupraktikas ei ole selline toimimisviis otseselt nõutav, eriti kuna põhimõtteliselt ongi tähtajad ette nähtud selleks, et need lõpeksid (Euroopa Kohtu 19. aprilli 1988. aasta otsus kohtuasjas 71/87: Inter-Kom, EKL 1988, lk 1979, punkt 20, ja Üldkohtu 20. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas T-251/04: Kreeka vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 53).
- 51 Igal juhul ei olnud A. Abdulrahimi advokaatidel pärast hagiavalduse allkirjastatud originaali postiteenuse osutajale üleandmist enam midagi teha selle teenuse mittetoimimise korvamiseks, kuna nimelt selle mittetoimimise pärast läks kõnealune originaal „kaduma” ja seda ei saanud teenuseosutajalt enam tagasi, olenemata advokaatide hoolsusest ja pingutusest selle originaali mõnel muul viisil Üldkohtu kantseleisse toimetamise nimel.
- 52 Täpsemalt oli A. Abdulrahimi advokaatidel 25. märtsil 2009, nagu ka sellele vahetult eelnenud päeval, juhul kui nad ei soovinud piirduda ootamisega lootuses, et postiteenuse osutaja leiab „kaduma” läinud originaali üles ja edastab selle ette nähtud ajaks, ainult üks abinõu postiteenuse mittetoimimise korvamiseks, ja selleks oli endist originaali asendava, uut originaalallkirja kandva hagiavalduse saatmine otse Üldkohtu kantseleisse. Kohtuistungil selgitasid nad, et selle toimimisviisi kasuks nad otsustasidki.
- 53 Üldkohus leiab, et neil asjaoludel ilmutasid A. Abdulrahimi advokaadid kogu nõutavat hoolsust, üritades korvata hagiavalduse allkirjastatud originaali ettenägematut kadumist ja pidada kinni ette nähtud tähtaegadest.
- 54 Niisiis esinevad käesoleval juhul asjaolud, mille asetleidmise korral on vastavalt kohtupraktikale tegemist ettenägematute asjaoludega, kuivõrd hagi esitamise tähtaja ületamine on tingitud täielikult ja üksnes postiteenuse seletamatust häirest või mittetoimimisest, mis ei olnud mõistlikult ettenähtav ja mida üritati korvata kogu nõutava hoolsusega.
- 55 Kõigist eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et komisjoni ja nõukogu esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata.

A. Abdulrahimi poolt pärast kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmist esitatud kirjalike märkuste vastuvõetavus

- 56 Nõukogu juhib tähelepanu sellele, et A. Abdulrahimi märkused menetluse edasise käigu kohta esitati e-posti teel 26. juulil 2013, samas kui nende märkuste allkirjastatud originaal esitati tema hinnangul pärast kodukorra artikli 43 lõikes 6 ette nähtud kümnepäevase tähtaja möödumist. Järelikult tuleb

nende märkuste saabumiskuupäevaks lugeda nende esitamise kuupäev ehk 13. august 2013. Seetõttu leiab nõukogu, et need märkused on vastuvõetamatud, sest need on esitatud pärast kodukorra artikli 119 lõike 1 punktis a ette nähtud kahekuulise tähtaja möödumist.

- 57 Nõukogu lähtub sellega seoses eeldusest, et nimetatud kahekuuline tähtaeg, mis hakkab kulgema kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmise otsuse huvitatud isikule kättetoimetamisest, pikendatuna seoses suurte vahemaadega kümne päeva võrra, oli 13. augustiks 2013 juba lõppenud.
- 58 Samas ilmneb kohtuasja toimikus olevatest andmetest, et tegelikult lõppes see tähtaeg samal päeval, 13. augustil 2013. Nimelt toimetati kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmise otsus A. Abdulrahimile kätte selle kohtuotsuse tähitud postiga edastamise teel, mille vastuvõttu A. Abdulrahim kinnitas 3. juunil 2013. Niisiis lõppes kodukorra artikli 119 lõike 1 punktis a ette nähtud tähtaeg, pikendatuna seoses suurte vahemaadega kümne päeva võrra, 13. augustil 2013.
- 59 Seega esitati A. Abdulrahimi kirjalikud märkused Üldkohtu kantseleisse selle tähtaja viimasel päeval ning puudub alus nende vastuvõetamatuse tõttu tagasilükkamiseks.

Tühistamishagi vastuvõetavus

- 60 A. Abdulrahim esitab tühistamishagi põhjendamiseks formaalselt neli väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud õigust olla ärakuulatud. Teise väite kohaselt on rikutud tema õigust tõhusale kohtulikule kontrollile ja/või õiglasele kohtulikule arutamisele, mis on kaitstud 4. novembril 1950 Roomas allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK”) artiklitega 6 ja 13 ning sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47. Kolmanda väite kohaselt on rikutud tema õigust oma vara ja omandit segamatult kasutada. Neljanda väite kohaselt on rikutud tema õigust era- ja perekonnaelu austamisele.
- 61 Euroopa Kohus märkis kohtuasja uueks arutamiseks tagasisaatmise otsuse punktis 75 lisaks, et sisuliselt ei vaidlustanud A. Abdulrahim Üldkohtus ainult kaitseõiguste rikkumist puudutavaid väiteid, vaid „ta vaidlustas ka asjaolu, et teda oli seostatud Al-Qaidaga”, ning „väitis, et ta kanti vaidlusalusesse loetellu lihtsalt põhjusel, et ta kuulus Liibüa pagulaste kogukonda, mille mõned liikmed olid Ühendkuningriigi asutuste sõnul seotud terrorismiga”.
- 62 Seoses kohtumenetlusega on Euroopa Kohus kohtuotsuses Kadi II (punkt 119) aga otsustanud, et juhul kui isik vaidlustab oma nime vaidlusalusesse loetellu kandmise või selles säilitamise otsuse seaduslikkuse, peab liidu kohus selle otsuse tegemise põhjenduste seaduslikkuse kohtliku kontrolli kaudu tagama, et see otsus põhineks arvestataval faktilisel alusel. See hõlmab selle otsuse tegemise põhjendustes väidetud asjaolude kontrollimist, nii et kohtulik kontroll ei ole piiratud esitatud põhjenduste abstraktse tõepärasuse hindamisega, vaid see käsitleb küsimust, kas need põhjendused või vähemalt üks neist, mida on peetud iseenesest selle otsuse argumenteerimiseks piisavaks, on tõendatud.
- 63 Selleks peab liidu kohus kontrolli läbi viies vajaduse korral nõudma liidu pädevalt asutuselt selle kontrolli jaoks asjakohaste konfidentsiaalsete või mittekonfidentsiaalsete andmete või tõendite esitamist (kohtuotsus Kadi II, punkt 120, vt analoogia alusel ka Euroopa Kohtu 4. juuni 2013. aasta otsus kohtuasjas C-300/11: ZZ, punkt 59). Just selleks, et täita käesoleval juhul neid juhiseid, mis Euroopa Kohus seoses liidu kohtul lasuva kohtuliku kontrolli teostamisega on andnud, võttis Üldkohus eespool punktis 28 kirjeldatud menetlust korraldavad meetmed.
- 64 Liidu pädev asutus peab vaidlustamise korral nimelt tõendama puudutatud isiku vastu kasutatud põhjenduste põhjendatust, mitte ei pea puudutatud isik ise vastupidi tõendama nende põhjenduste alusetust (kohtuotsus Kadi II, punkt 121).

- 65 Selleks ei ole nõutav, et nimetatud asutus esitaks liidu kohtule kogu teabe ja kõik tõendid, mille rajanevad sanktsioonide komitee esitatud põhjenduste ülevaates välja toodud põhjendused. Tähtis on aga see, et esitatud teave või tõendid toetaksid puudutatud isiku vastu kasutatud põhjendusi (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 122).
- 66 Kui liidu pädeval asutusel ei ole võimalik täita liidu kohtu palvet, peab kohus võtma aluseks ainult need tõendid, mis talle on edastatud, milleks käesolevas asjas on sanktsioonide komitee esitatud põhjenduste ülevaates sisalduv teave, puudutatud isiku esitatud märkused ja õigustavad asjaolud ning liidu pädeva asutuse vastus neile märkustele. Kui need andmed ei võimalda tuvastada konkreetse põhjenduse põhjendatust, ei võta liidu kohus seda loetellu kande tegemise või asjassepuutuva kande säilitamise otsuse põhjendusena arvesse (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 123).
- 67 Seevastu kui liidu pädev asutus esitab asjakohase teabe või tõendid, peab liidu kohus seda teavet või neid tõendeid silmas pidades kontrollima väidetud faktide sisulist täpsust ja hindama selle teabe või nende tõendite tõenduslikku jõudu konkreetse asja asjaolude põhjal, võttes arvesse eelkõige puudutatud isiku sellekohaseid märkusi, kui ta neid on esitanud (kohtuotsus Kadi II, punkt 124), rakendades vajaduse korral vastavalt Euroopa Kohtu poolt kohtuotsuse Kadi II punktides 125–129 antud juhiste vahendeid, mis võimaldavad tasakaalustada ühelt poolt legitiimseid julgeolekukaalutlusi seoses asjaomase õigusakti vastuvõtmisel arvesse võetud teabe olemuse ja allikatega ning teiselt poolt vajadust tagada õigussubjektile piisavas ulatuses tema menetlusõiguste kaitse, nagu õigus olla ära kuulatud ja võistlevuse põhimõte.
- 68 Kui liidu kohus leiab vaidlustatud otsuse seaduslikkuse kontrollimise käigus, nagu see on määratletud kohtuotsuse Kadi II punktides 117–129, et vähemalt üks sanktsioonide komitee esitatud põhjenduste ülevaates märgitud põhjendustest on piisavalt täpne ja konkreetne, nii et see on põhjendatud ja kujutab juba isenesest piisavat alust selle otsuse põhjendamiseks, siis ei saa asjaolu, et need teised põhjused seda ei ole, vaidlusaluste piiravate meetmete ennetavat olemust arvestades õigustada nimetatud otsuse tühistamist. Vastasel juhul tühistab ta vaidlustatud akti (kohtuotsus Kadi II, punkt 130).
- 69 Eeltoodud analüüsist tuleneb, et kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kontrollile tagamine nõuab ühelt poolt liidu pädevalt asutuselt, et ta teeks puudutatud isikule teatavaks sanktsioonide komitee esitatud põhjenduste ülevaate, millel põhineb otsus kanda nimetatud isiku nimi vaidlusalusesse loetellu või tema nimi selles loetelus säilitada, et ta annaks puudutatud isikule võimaluse esitada selles asjas tõhusalt oma seisukoht ning et ta hoolikalt ja erapooletult kontrolliks esitatud põhjenduste põhjendatust, võttes seejuures arvesse märkusi ja selle isiku õigustavaid tõendeid, kui ta neid on esitanud (kohtuotsus Kadi II, punkt 135).
- 70 Nimetatud õiguste tagamine eeldab teiselt poolt, et kohtus vaidlustamise korral kontrollib liidu kohus eelkõige, kas sanktsioonide komitee esitatud ülevaates märgitud põhjendused on piisavalt täpsed ja konkreetsed, ning vajaduse korral, võttes arvesse esitatud teavet, kas konkreetsele põhjendusele vastavate faktiliste asjaolude tegelik esinemine on tõendatud (kohtuotsus Kadi II, punkt 136).
- 71 Seevastu asjaolu, et liidu pädev asutus ei loo puudutatud isikule ning hiljem liidu kohtule võimalust tutvuda teabe või tõenditega, mis on ainult sanktsioonide komitee või asjassepuutuva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) liikme valduses, kuid mis on seotud asjaomase otsuse aluseks oleva põhjenduste ülevaatega, ei saa isenesest olla nende õiguste rikkumise tuvastamise aluseks. Liidu kohtul, kes peab kontrollima sanktsioonide komitee esitatud põhjenduste ülevaates sisalduvate põhjenduste tegelikku põhjendatust, võttes arvesse puudutatud isiku märkusi ja õigustavaid asjaolusid, kui ta on neid esitanud, ning liidu pädeva asutuse vastust neile märkustele, ei ole aga niisuguses olukorras täiendavaid andmeid või tõendeid. Järelikult, kui liidu kohtul ei ole võimalik nende põhjenduste põhjendatust tuvastada, ei saa need põhjendused olla vaidlustatud kande tegemise või säilitamise otsuse aluseks (kohtuotsus Kadi II, punkt 137)

- 72 Käesoleval juhul heidetakse sanktsioonide komitee esitatud põhjenduste ülevaate kohaselt (vt eespool punkt 6) A. Abdulrahimile ette „teadlikku kuulumist üksusse” ehk LIFG-sse, „mis on seotud AL-Qaida ja selle terroristliku tegevusega”. Täpsemalt heidetakse A. Abdulrahimile esiteks ette LIFG-s juhtivatel kohtadel olemist, teiseks LIFG-s Ühendkuningriigis juhtivatel kohtadel olevate vastutavate isikutega endiselt tihedates suhetes olemist, kolmandaks abiorganisatsiooni Sanabel direktoritega lähedalt seotud olemist, neljandaks Ghuma Abd’rabbahi, Tahir Nassufi ja Abdulbaqi Mohammed Khalediga tihedalt seotud olemist ja viiendaks Ismail Kamokaga lähedalt seotud olemist.
- 73 Mis esiteks puudutab A. Abdulrahimi vastu esitatud üldisemat põhjendust, siis see lähtub põhjenduste ülevaates sõnaselgelt esitatud kahest ühisest eeldusest, mille kohaselt A. Abdulrahim esiteks „kuulus” LIFG-sse ja teiseks oli LIFG kõigepealt Al-Qaidaga seotud ja hiljem ühines selle organisatsiooniga, nii et kõik selle liikmed ja kaastöötajad vastavad Al-Qaidaga seotud isikutena sanktsioonide komitee poolt määratlemise kriteeriumidele. Niisiis põhineb A. Abdulrahimi väidetav seotus Al-Qaidaga ainult ühelt poolt tema seotusel LIFG-ga ja teiselt poolt LIFG ühinemisel Al-Qaidaga, mis väidetavalt toimus ametlikult novembris 2007.
- 74 See kahetine eeldus ei näi kindlalt paika pidavat ja põhjendatud olevat mitte ainult A. Abdulrahimi üksikasjalikke vastuväiteid silmas pidades, vaid ka arvestades seda, mida pädevad Ühendkuningriigi kohtud on tuvastanud otsustes, mille A. Abdulrahim on esitanud ja mis on toimikusse lisatud.
- 75 Nende vastuväidete sisu puhul tuleb eelkõige tähelepanu pöörata A. Abdulrahimi kirjalikule avaldusele („witness statement”) 13. märtsist 2009 (hagiavalduse lisa 11), tema advokaatide poolt vastuseks põhjenduste ülevaatele 19. augustil 2009 komisjonile saadetud kirjale (nõukogu esitatud kostja vastuse lisa 4) ja tema advokaatide poolt 16. aprillil 2010 komisjonile saadetud kirjale, mis on koostatud A. Abdulrahimi asja uuesti läbivaatamise menetluses (pärast kohtuasja uueks arutamiseks saatmist A. Abdulrahimi esitatud märkuste lisa 1).
- 76 A. Abdulrahim väidab sellega seoses sisuliselt, et ta ei ole kunagi olnud seotud Al-Qaida, Osama bin Ladeni ega Talibani võrguga ning et ta ei ole kunagi mingil moel olnud seotud terroristliku tegevusega. Seoses väidetava seotusega Al-Qaidaga rõhutab ta eriti, et ta põgenes Liibüast, kuna ta oli kolonel Gaddafi režiimi vastane ja tema elu oli ohus, mistõttu talle anti Ühendkuningriigis varjupaik. Ta ütleb, et liitus LIFG-ga 1996. aastal, kuna ta oli kolonel Gaddafi režiimi vastane ja toetas islamit, kuid lisab, et lõpetas selle tegevuses igasuguse osalemise alates 2000. aasta algusest või 2001. aasta lõpust. LIFG väidetava liitumise kohta Al-Qaidaga väidab ta, et Al-Qaidaga liitus üksnes väike osa „LIFG Afgaani grupist” 2007. aastal, mida Ayman Al-Zawahiri on ise 17. aprilli 2008. aasta intervjuus kinnitanud. A. Abdulrahimi sõnul võib ta kutsuda tunnistajaid, kes saavad tema väiteid kinnitada, ning samuti on tal võimalik esitada eksperdiarvamus LIFG ülesehituse ja tegevuse ning olukorra kohta Liibüas, kui Üldkohus peab seda vajalikuks.
- 77 Kuna kostjaks olevad institutsioonid ei ole esitanud muud teavet ega tõendeid, mis toetaks nende väiteid A. Abdulrahimi kuulumise kohta LIFG-sse, siis need väited näivad olevat piisavalt tõendatud ainult ajavahemiku 1996. aastast kuni 2000. aasta lõpu või 2001. aasta alguseni kohta ehk ajavahemiku kohta, mida väide LIFG Al-Qaidaga ühinemisest ei puuduta, ja veelgi vähem puudutab seda väide nende kahe üksuse ühinemisest 2007. aasta novembris. Sellega seoses tuleb märkida, et enda sõnul lahkus A. Abdulrahim LIFG-st peaaegu et aasta enne seda, kui see organisatsioon kanti sanktsioonide komitee loetellu 6. oktoobril 2001. Tuleb ka rõhutada ajalist vahet, mis lahutab ajavahemikku, mille puhul on tõendatud A. Abdulrahimi kuulumine LIFG-sse ehk ajavahemikku 1996. aastast kuni 2000. aasta lõpu või 2001. aasta alguseni, tema vaidlusalusesse loetellu kandmise kuupäevast, 22. detsembrist 2008 (vt selle kohta kohtuotsus Kadi II, punkt 156).
- 78 Kuivõrd mõned pädevate Ühendkuningriigi kohtute otsused, mille A. Abdulrahim on toimikusse lisamiseks esitanud, sisaldavad asjakohaseid hinnanguid LIFG ja selle liikmete kohta, siis tuleb ka neid arvestada, ehk Special Immigration Appeal Commissioni (SIAC) 27. aprilli 2007. aasta otsust kohtuasjas DD ja AS vs. Secretary of State for the Home Department SC/50/2005 ja SC/42/2005, High

Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, Administrative Courti 14. novembri 2008. aasta otsust kohtuasjas AU jt vs. Secretary of State of the Home Department [2008] EWHC 2789 (Admin), ja High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, Administrative Courti 30. aprilli 2009. aasta otsust kohtuasjas AV vs. Secretary of State for the Home Department [2009] EWHC 902 (Admin) (vastavalt komisjoni repliigi lisad 3, 4 ja 5).

- 79 Need kohtuotsused kinnitavad esiteks sisuliselt, et vähemalt kuni 2004. aasta märtsini ei pidanud Ühendkuningriigi julgeolekuteenistused LIFG-d ohuks riiklikule julgeolekule, kuna selle rühma peamine eesmärk oli Liibüa valitsuse kukutamine. Nõnda on SIAC kohtuotsuses muu hulgas märgitud, et LIFG tunnistati Ühendriikides terroriorganisatsiooniks alles 2004. aastal ja Ühendkuningriigis 14. oktoobril 2005.
- 80 Teiseks ilmneb neist otsustest sisuliselt, et pädevate Ühendkuningriigi kohtute hinnangul ei liitunud isegi pärast 2001. aastat ja kuni 2007. aastani ja hiljem Al-Qaidaga kõik LIFG-ga seotud või liitunud isikud, vaid ainult osa neist. Need kohtud keeldusid niisiis järeldamast, et asjaolu, et isik on seotud LIFG-ga, tähendas automaatselt, et see isik on seotud Al-Qaidaga. Nende kohtute lähenemisviis seisnes pigem seisukohas, et teatavad LIFG liikmed võivad kuuluda Al-Qaidasse või olla sellega seotud, samas kui teised on keskendunud ainult Liibüale. Nende hinnangul tuleb seega juhtumipõhiselt uurida seoseid Al-Qaidaga lähtuvalt iga puudutatud isiku konkreetsest tegevusest.
- 81 Tuleb märkida, et nendest kolmest otsusest kaks on tehtud enne A. Abdulrahimi nime kandmist vaidlusalusesse loetellu.
- 82 Neil asjaoludel ei saa pelk asjaolu, et A. Abdulrahim kuulus LIFG-sse selle ajavahemiku jooksul, mille puhul ta ise liikmeks olekut möönab, olla liidu tasandil aluseks tema suhtes piiravate meetme võtmisele Al-Qaidaga seotud isikuna.
- 83 Mis teiseks puudutab A. Abdulrahimi vastu sanktsioonide komitee põhjenduste ülevaates esitatud konkreetsemaid põhjendusi, mis on üle võetud põhjenduste ülevaatesse, siis need kas ei ole piisavalt täpsed ja konkreetsed, vastamaks põhjendamiskohustuse ja tõhusa kohtuliku kontrolliga kaasnevatele nõuetele, või ei ole need põhjendatud teabe või tõenditega, mis võimaldaks kindlaks teha nende tegeliku paikapidavuse, samas kui A. Abdulrahim on need punkt punkti haaval jõuliselt ja üksikasjalikult vaidlustanud.
- 84 Seoses põhjenduste ülevaates esitatud ja käesoleva kohtuotsuse punktis 72 mainitud esimese konkreetse põhjendusega tuleb märkida, et ei ole esitatud teavet ega tõendeid selle väite kinnitamiseks, millele see põhjendus tugineb, samas kui A. Abdulrahim on eitanud „LIFG-s juhtivatel kohtadel olemist“.
- 85 Seoses põhjenduste ülevaates esitatud ja käesoleva kohtuotsuse punktis 72 mainitud teise konkreetse põhjendusega tuleb märkida, et väide, et A. Abdulrahim on „endiselt tihedates suhetes LIFG-s Ühendkuningriigis juhtivatel kohtadel olevate vastutavate isikutega“ ei ole piisavalt täpne ega konkreetne, kuivõrd selles ei sisaldu mingit teavet puudutatud isikute identiteedi kohta ega nende „tihedate suhete“ laadi kohta. Igal juhul ei näi see põhjendus olevat piisavalt põhjendatud A. Abdulrahimi üksikasjalikke selgitusi silmas pidades, mis on kokku võetud eespool punktis 76.
- 86 Seoses põhjenduste ülevaates esitatud ja käesoleva kohtuotsuse punktis 72 mainitud kolmanda konkreetse põhjendusega tuleb märkida, et ei ole esitatud teavet ega tõendeid, mis toetaks selle põhjenduse aluseks olevat väidet, samas kui A. Abdulrahim on eitanud „abiorganisatsiooni Sanabel direktoritega lähedalt seotud olemist“.
- 87 Seoses põhjenduste ülevaates esitatud ja käesoleva kohtuotsuse punktis 72 mainitud neljanda konkreetse põhjendusega, mille kohaselt A. Abdulrahim oli „tihedalt seotud Ghuma Abd'rabbahi, Tahir Nassufi ja Abdulbaqi Mohammed Khalediga“, on A. Abdulrahim 13. märtsi 2009. aasta kirjalikus avalduses ja oma advokaatide 19. augusti 2009. aasta kirjas komisjonile eelkõige märkinud, et

esimest nimetatud isikut tundis ta lihtsalt „sotsiaalsete suhete” vaatepunktist, kuna ta pärines samast Liibüa piirkonnast kui tema, et neist teise elukohas on ta käinud ainult ühe korra ja nägi teda viimati kas 2003. või 2004. aastal, ja et viimane isik, kes on tema äi, on samuti ekslikult kantud vaidlusalusesse loetellu tema seotuse tõttu LIFG-ga. Esitatud menetlusedokumentides märkis A. Abdulrahim veel, et ta tunneb paljusid Ühendkuningriiki väljarännanud Liibüa kogukonna liikmeid, kuna see on väike kogukond ja enamik põgenikke tunneb ja aitab üksteist, kuid ei ole võimalik teada, kas mõni selle kogukonna liikmetest on seotud terrorismiga või mitte. Kuna nende kolme isiku kohta, nende suhete laadi kohta A. Abdulrahimiga ja nende isikliku seotuse kohta mis tahes terroristliku tegevusega puuduvad muud üksikasjalikud selgitused, siis ei näi kõnealune neljas konkreetne põhjendus olevat piisavalt põhjendatud.

- 88 Seoses põhjenduste ülevaates esitatud ja käesoleva kohtuotsuse punktis 72 mainitud viienda konkreetse põhjendusega, mille kohaselt A. Abdulrahim „oli lähedalt seotud Ismail Kamokaga”, kes tunnistas end 2007. aasta juunis Ühendkuningriigis süüdi vastusena süüdistusele, mis puudutas terrorismis osalemist, on A. Abdulrahim 13. märtsi 2009. aasta kirjalikus avalduses ja tema advokaatide 19. augusti 2009. aasta kirjas komisjonile eelkõige märkinud, et ta tutvus I. Kamokaga Saudi Araabias ülikooliõpingute ajal, et viimane oli saabunud pagulasena Ühendkuningriiki kaks aastat enne teda, et nad kohtusid uuesti, viimast korda kaks või kaks ja pool aastat tagasi, kuid et ta ei olnud teadlik I. Kamokale mõistetud kriminaalkaristusest. Neid üksikasjalikke selgitusi arvestades ei saa lugeda piisavalt tõendatuks, et A. Abdulrahim „oli lähedalt seotud Ismail Kamokaga”. Seetõttu ei saa viimase võimalikku kohtulikku süüdimõistmist terrorismi eest isegi juhul, kui see on tõendatud, heita ette A. Abdulrahimile, juhul kui puuduvad muud selgitused viimase seotuse kohta niisuguse tegevusega. Seetõttu ei ole viies konkreetne põhjendus piisavalt põhjendatud.
- 89 Seega ei ole käesoleval juhul ükski põhjenduste ülevaates esitatud asjaolu piisav, tõendamaks, et A. Abdulrahim oli vaidlusalusesse loetellu kandmise kuupäeval Al-Qaidaga tegelikult seotud.
- 90 Ka dokumendid, mis on lisatud komisjoni 20. jaanuari 2014. aasta vastusele menetlust korraldavate meetmete kohta, ei võimalda tuvastada A. Abdulrahimi suhtes esitatud põhjenduste paikapidavust. Samuti näivad need dokumendid *a priori* olevat asjakohatud, kuna enamik neist on hilisemad nii A. Abdulrahimi nime kandmisest sanktsioonide komitee loetellu kui ka määruse nr 1330/2008 vastuvõtmisest, ja seetõttu ei olnud sanktsioonide komiteel ega komisjonil võimalik neid arvesse võtta A. Abdulrahimi varade külmutamise kohasuse hindamisel.
- 91 Täpsemalt ilmneb FCO terrorismivastase osakonna 18. mai 2011. aasta kirjalikust tunnistusest („witness statement”) High Court’is, kohtuasjas *The Queen on the application of Abdulbasit Abdulrahim vs. Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs* (komisjoni vastuse lisa 1) põhiliselt see, et FCO algne otsus teha ettepanek A. Abdulrahimi kandmiseks sanktsioonide komitee loetellu 2008. aasta juulis lähtus eelkõige asjaolust, et „toimiku koostanud ametnikud olid arvamusel, et oli olemas veenev toimik, millest ilmselt, et [A. Abdulrahim] oli [LIFG] liige” ja seetõttu „seotud Al-Qaidaga” (punkt 21). Seda arvamust ei toeta aga mingi teave ega tõendid, kuna põhjenduste ülevaade, mille Ühendkuningriik selle otsuse järel sanktsioonide komiteele loetellu kandmise põhjendamiseks esitas, vastab kõigis punktides sanktsioonide komitee põhjenduste ülevaatele.
- 92 Komisjoni vastuse lisa 2 koosneb Ayman Al Zawahiri ja Abu Laith Al Libi 3. novembri 2007. aasta LIFG ja Al-Qaida ametlikust ühinemisest teatatava kõne transkriptsioonist. See dokument on aga käesolevas asjas asjakohatu, kui võtta arvesse kaalutlusi, mis on juba esitatud A. Abdulrahimi vastu üldisema põhjendatud analüüsi raames (vt eespool punktid 73–82).
- 93 Komisjoni vastuse lisa 3 on Ühendkuningriigi alalise esindaja poolt 8. detsembril 2010 sanktsioonide komitee esimehele saadetud kiri, milles on eelkõige esitatud põhjendused, mille tõttu see liikmesriik toetab A. Abdulrahimi sanktsioonide komitee loetelust kustutamise taotlust, kuid milles ei täpsustata põhjusi, mille tõttu juulis 2008 peeti tema loetellu kandmist põhjendatuks.

- 94 Komisjoni vastuse lisa 4 on FCO 18. jaanuari 2014. aasta kiri komisjonile, mis täiendab lisades 1, 2 ja 3 olevaid dokumente.
- 95 Komisjoni vastuse lisad 5 ja 6 on ajakirjandusest pärit artiklid, mis kõnelevad LIFG ja Al-Qaida ühinemist 2007. aastal. Need on käesolevas asjas asjakohatud, kui võtta arvesse kaalutlusi, mis on juba esitatud A. Abdulrahimi vastu esitatud üldisema põhjenduse analüüsi raames (vt eespool punktid 73–82).
- 96 Lõpuks, komisjoni vastuse lisad 7, 8 ja 9 on artiklid või uurimused, mis põhiliselt käsitlevad LIFG, Al-Qaida või islamiterrorismiga Ühendkuningriigis seotud üldisi asjaolusid ja need ei puuduta üheski aspektis A. Abdulrahimi üksikjuhtumit.
- 97 Eelnevast Üldkohtu käsutuses olevate toimikumaterjalide analüüsist ilmneb, et sanktsioonide komitee põhjenduste ülevaates A. Abdulrahimi vastu sõnastatud väidete alusel ei saa puuduliku põhjendatuse või nende andmete või tõendite puudumise tõttu, mis toetaksid konkreetset põhjendust, kõrvutades seda puudutatud isiku üksikasjalike vastuväidetega, õigustada liidu tasandil tema vastaste piiravate meetmete võtmist (vt selle kohta kohtuotsus Kadi II, punkt 163).
- 98 Neil tingimustel tuleb määrus nr 1330/2008 eelmises punktis esitatud õiguslikel põhjendustel tühistada (vt selle kohta kohtuotsus Kadi II, punkt 64), ilma et oleks vaja võtta seisukohta A. Abdulrahimi ülejäänud väidete, etteheidete ja argumentide kohta.

Kohtukulud

- 99 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon ja nõukogu on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb tühistamishagiga seotud kohtukulud, sealhulgas Euroopa Kohtu apellatsioonimenetluse kohtukulud vastavalt A. Abdulrahimi nõudele neilt välja mõista.
- 100 Kuna A. Abdulrahimile on võimaldatud tasuta õigusabi ning kuna Üldkohus mõistis tema kohtukulud välja kostjaks olevatelt institutsioonidelt, peavad nimetatud institutsioonid kodukorra artikli 97 lõike 3 kohaselt tasuta õigusabi korras ettemakstud summad hüvitama Üldkohtu kassasse.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

1. Tühistada komisjoni 22. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1330/2008, millega 103. korda muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 881/2002, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud, Abdulbasit Abdulrahimi puudutavas osas.
2. Jätta Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja A. Abdulrahimi kohtukulud seoses tühistamishagiga ning Üldkohtu poolt tasuta õigusabi korras ettemakstud summad.

Papasavvas

Forwood

Bieliūnas

Kuulutatud avalikult kohtuistungil 14. jaanuaril 2015 Luxembourgis.

Allkirjad